

AB BAHAR ZİRVESİ

Avrupa Birliği Zirvesi 19 – 20 Mart 2009 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirildi. Zirvede ağırlıklı olarak küresel mali ve ekonomik kriz tartışıldı. AB'nin bu krizi aşma konusunda üyeleri arasındaki uyumun ve bu uyumun AB'nin dünya çapında ekonomik ve siyasi bir aktör olarak rolüne yapacağı katkı zirvenin en önemli gündem maddeleri arasındaydı. Zirvenin resmi sonuç bildirgesinde şu açıklamalara yer verildi:

Avrupa Birliği küresel mali ve ekonomik krize karşı duruşunu açık bir şekilde göstermiştir. Avrupa çapında açıklanan yaklaşık 400 milyar Euro'yu bulan kurtarma paketi göz önünde bulundurulduğunda, Avrupa'nın uyum içinde, koordineli bir strateji izleyerek krizin etkilerini azaltmaya çalıştığı ve ekonomik büyümeyi tekrar sağlayabilmek için elinden geleni yapacağı görölmektedir. Önümüzdeki haziran ayında, Avrupa Konseyi finansal sektörün yapılandırılıp geliştirilmesine yönelik ilk kararları alacaktır. Bu kararlar, AB'nin kendi deneyimleri ve geleceğin finans dünyasını şekillendirmeye istekliliği çerçevesinde olacaktır ve 2 Nisan'da Londra'da yapılacak G-20 Zirvesi öncesinde Birliğin pozisyonunu açıkça ortaya koyacaktır.

Avrupa Birliği ayrıca enerji güvenliği konusuna da değinmiştir ve enerji arzında yaşanan düzensizliklere karşı bir kriz mekanizması oluşturulması konusunda fikir birliğine varmışlardır. Diğer yandan, Kopenhag Konferansı kararları çerçevesinde iklim değişikliğine yönelik adımlar atılmıştır. Son olarak AB, "Doğu Ortaklığı" bildirgesini yayımlamaya karar vermiştir.

Zirvedeki en önemli gündem maddesi şüphesiz mali ve ekonomik kriz oldu. Avrupalı liderler, yaşanan krizin AB'nin tarihi boyunca karşılaştığı en büyük zorluk olduğu konusunda aynı görüşü paylaştılar. Bu çerçevede, krizin aşılmasında ortak hareket etmenin önemi vurgulanarak, üye ölkelerin ekonomik kararları koordineli bir şekilde alması yönündeki görüş benimsendi. Öncelikle güven ortamının tekrar tesisi ve mali istikrarın sağlanması gerekliliği ortaya koyuldu. Özellikle mali istikrarın sağlanması konusunda Larosiere Raporu'ndaki saptamalara ve önerilere yer verildi. Söz konusu rapor, Jacques Larosiere'in başkanlığında yüksek dereceli uzmanlardan oluşan bir grup tarafından mali kurumların düzenlenmesi ve denetimlerinin iyileştirilmesine yönelik olarak hazırlanmıştı.

AB Zirvesinde ekonominin tekrar rayına oturtulmasının orta ve uzun vadeli politikalarla ve uyumlu çalışmalarla gerçekleştirilebileceği vurgulanarak, Ortak Pazar ve Parasal Birlik çerçevesinde Avrupa'nın bu krizi aşarak krizden daha güçlü çıkacağına olan inanç dile getirilmiştir.

Avrupa Konseyi de AB kaynaklarından 30 milyar Euro'nun seferber edildiğini belirterek, yapısal ve uyum fonlarında daha fazla ödeneye gidilmesini, üye ülkelerde yapılan vergi indirimlerini ve Avrupa Yatırım Bankası'nın KOBİ'lere yönelik mali olanaklarını arttırmasını memnuniyetle karşıladığını ifade etti.

Ayrıca, krizle mücadele konusunda Lizbon hedeflerinden uzaklaşmayacağı, büyüme ve istihdamı artıracak orta ve uzun vadeli politikaların devam ettirileceği bildirgede yer aldı.

Zirvede istihdama yönelik olarak, yaşanan krizle beraber işsizlerin artacağı ve bunun sosyal bir çöküntüye neden olmasının önüne geçilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Bu çerçevede, zirvenin sonuç belgesinde iş olanaklarının esnek hale getirilmesi ve yeni iş sahalarının oluşturulmasının sosyal açıdan çok riskli olan dışlanma tehlikesini ortadan kaldıracağı vurgulandı.

Zirvedeki diğer önemli bir gündem maddesi de enerji güvenliğiydi. Geçtiğimiz kış aylarında Rusya ve Ukrayna arasındaki anlaşmazlık nedeniyle, Avrupa'daki doğalgaz arzını tehlikeye girmiş, hatta birçok ülke bazı kış günlerini doğalgaz olmadan geçirmek zorunda kalmıştı. 2006 yılındaki benzer sorunun tekrar yaşanması, Avrupa liderlerini enerji güvenliği konusunda bazı önemli kararlar ve sıkı tedbirler almaya itti.

Zirvenin sonuç bildirisinde, açık bir şekilde olmasa da, Nabucco sürecinin hızlandırılması konusunda uyarılar yapıldı. Bilindiği üzere, Türkiye ve AB arasında bir süredir Nabucco projesinin hayata geçirilmesine yönelik müzakereler sürmektedir. Hatta Türkiye'nin üyelik sözü karşılığında projeye destek vereceğine yönelik iddialar ortaya atılmaktadır. Rus doğalgazına alternatif oluşturarak Avrupa'nın enerji güvenliğini iyileştirmesi beklenen proje kapsamında, Türkmenistan ve Kafkasya'da bulunan doğalgaz rezervlerinin Türkiye ve Balkanlar üzerinden Avrupa'ya aktarılması planlanıyor. Bu nedenle, Nabucco projesi AB için oldukça önemli bir enerji güvenliği hamlesi olarak nitelendiriliyor.

İklim değişikliği sorununa da değinilen Zirve'de, mali ve ekonomik kriz nedeniyle kalkınmakta olan ülkeler için iklim değişikliğine yönelik adımların AB tarafından destekleneceği bildirildi. Ancak bu konudaki somut kararların önümüzdeki haziran ayında yapılacak zirveye ertelenmesi yönünde bir karar alındı.

Zirvenin sonuç bildirisinde Avrupa Komşuluk politikaları çerçevesinde oluşturulan "Doğu Ortaklığı" hakkında şu ifadelere yer verildi:

Doğu komşularının istikrarı ve ekonomik kalkınmasını desteklemek AB'nin en önemli stratejik amaçlarından. Avrupa Birliği, 3 Aralık 2008 tarihinde Avrupa Komisyonu'nun

önerisiyle, Doğu Ortaklığı'nı hayata geçirmiştir. Avrupa Konseyi, üye ülkeleri 7 Mayıs 2009 tarihinde yapılacak Doğu Ortaklığı Zirvesi için hazırlıklarını tamamlamaya davet etmektedir.

Doğu Ortaklığı, daha önce Fransa Cumhurbaşkanı Nicholas Sarkozy'nin özel çabaları sonucu, yine Avrupa Komşuluk Politikaları çerçevesinde oluşturulan Akdeniz Birliği'ni tamamlayıcı bir politika olarak görülüyor. Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna, Moldova ve Belarus ülkelerinin üyesi olacağı Doğu Ortaklığı kapsamında, söz konusu ülkelerde reformların hızlandırılması, bu ülkelerin mevzuatlarının AB mevzuatına yaklaştırılması ve iki taraf arasında ekonomik bütünleşmenin sağlanması amaçlanıyor.

Gürhan Demirel